

“સ્કાઉટ-સ્ટડી”

ધાને

‘ગરીબના બેલી પરમેશ્વર.’

(આ બાલકર્ત્રી અર્થે - “ધી પદ્મી બાળે” બાલ સ્કાઉટસ દ્વારા

અને બુલ્ક કમ્સ-પેક” માટે લખાયે છે)

અને

“ધી પદ્મી બાળે સ્કાઉટસ દ્વારા”થી લખવામાં આવેલ.

૧૯૩૧

કર્તા: ‘હરમીસ.’

ii જન્મશીલ નિશાનવાનજી પીટીટ પાસ્ટી ઓરફનેજ કૅપટન પ્રીટીંગ વર્ક્સ,
લાલબાગ, પહેલ, મુંબઈ નં. ૧૨.

“સ્કાઉટ સ્ટડી”-પાને-“ગરીબનો બેલી પરમેશ્વર”

માટે કર્તાના બે બાલ.

આ ચાનકરૂપિ ચરિત્ર આહીતવાર તા. ૨૫-૧૦-૩૧ ના દીને સહવારના “રોયલ એપેરા હાઉસ” મધે લગવવામાં આવશે. “ધી યુવરી બોય બોય સ્કાઉટસ ડ્રૂપ અને બુલ્ડે કબ-પેક માટે લખાયેલ છે અને તેના વાર્ષિક ગ્રેધરીંગ માટે લગવવામાં આવ્યે છે. આ ડ્રૂપના સ્કાઉટ માસ્તર લાઇ પીરોજશાહ મેરવાનજી મીસ્ત્રી ધણાજ ઉમંગી, ચંદળ, ચપલ સ્કાઉટ છે, અને પોતાના બીજા લાઇબંધ સ્કાઉટ માટે અત્યંત ઉત્સાહ તથા ઉમંગ રાખે છે, તેઓના આશ્રદથી ઉપલો રમુજ સાથે ગોધ આપતો તત્વ સંગીત સાથે રજુ કરી મેં મારી સેવા અર્પણ કરી છે. એક સ્કાઉટ શા માટે, કેવો અને કાંય હોય, તેનો અચ્છો ચિતાર હું લાગોમાં ગથી આપ્યો છે, અને નાના બચ્ચાઓ તે લગવે છે, અને બને એટલી વચ્છી રીતે તેને હાર પાડવામાં ઉમંગ લીધે છે.

એ ડ્રૂપ માટે ‘પાસા પર આશા’ ગયે સાલ લખ્યો હતો, હાલમાં આ લખી વધુ ઉત્તેજન તથા સહાય આપવા સીવાય બીજી કોઇ મક્કસદ રાખવામાં આવી નથી.

લા. દુવાગીર સેવક,
(કર્તા) હોરમસજી સો. મીસ્ત્રી, ‘હરમીસ’,
તે ઉપલી ડ્રૂપના વાઇસ-પ્રેસીડન્ટ તથા ટ્રેઝરર.

ડ્રૂપને મદદ કરવા માટે લાઇ હરમીસનો આહાર માન્યે જાય.

સેવક. પીરોજશાહ મે. મીસ્ત્રી.

The Grant Road Boys' & Girls' School.

Known for its efficient, sound and individual coaching, Matric students coached up in all subjects by an efficient staff.

ઉપલી સ્કુલમાં સ્કુલની દરેક બાબત ખાસ અનુભવી અને કેળવાયલા સ્ટાફની મદદથી, પ્રીનસીપલની જાતી અને ખંતીલી દેખરેખ હેઠળ શીખવવા ઉપરાંત ગ્રીલ, ટ્રોઈંગ, સ્કાઉટીંગ, સોઈંગ, કટીંગ, તથા ગ્યુઝીક વગેરે શીખવવામાં આવે છે.

વધુ વિગત માટે મલો પ્રીનસીપલને.

શાંતરોડ, આલારામ સીટ.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૫૮-૨૩ વર્ગીક

સ્ત્રોતકર્તાનું નામ ૨૩૧૭૬ ૨-૨૬૧

વિષય ૬-:૨

અહુરાની આરાધના.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૉપીરાઈટ-સંગ્રહ

ચીત રાખે સાથ કામે
અહુરા ભીણુ તેને નામે—તેને હામે રોજ,
જેથી મન રહે શાન્ત—મહે તેની દાદ રહો હરદમ સઉ આબાદ—ચીત રાખો.
યજ્ઞદાની તમ કીર્તિ સાંધો—સ્પીતમાનો જુદો આંધો,
હીતે પ્રીતે સેવા ચાહો—ફલશે સઉ મુરદ—ચીત રાખો.

“સ્કાઉટ—(ક્રેકટર)—સ્ટોપ!”

યાને

“ગરીબનો બેલી પરમેશ્વર!”

દેખાવ—સ્કાઉટ કંપ.

(સ્કાઉટ મારતર સ્ટીમાં—બીજા સ્કાઉટસ અને કમ્પસ નાના નાના યુવમાં
વાતચીતમાં અને સ્કાઉટીંગના કામોમાં મશગુલ-થોડા વખતનો જોડાયેલો એક
સ્કાઉટ (૧૫ વર્ષનો) યુનીફોર્મમાં આવી (આંખ નાંખ ચોળતો, રડવાના અવાજ
સાથે-અધાઓનું ધ્યાન ખેંચતો આવીને ઉભો છે-અજાણેથી સાથ બધા હસે
છે અને તેના ઉપર સંઘળાઓની આંખ ટંકાય છે).

સ્કાઉટ માસ્તર કેકી—અલો! વોટસ અપ! શુ છે સ્કાઉટ રૂસી?

પેટ્રોલ લીડર ભીખાજી—(દુરથી બાબુમાં) Oh God! આવોનો
બુચો જોયો કે?

નવો સ્કાઉટ રૂસી—હં-હં-અં-અં-મ અ અ અ ને પે પે પેલા આ
આ આ પેટ્રોલ લીડરે માર્યો.

દુરથી સ્કાઉટ કાવસ—સર! તદન જુહુ?

સ્કાઉટ માસ્તર કેકી—કાવસ! કાવસ! ડીસીપ્લીન? Speak when
you are asked for.

સ્કાઉટ કાવસ—સર! I am sorry! (સલામી સાથે માફી માંગી ઉભો).

સ્કાઉટ માસ્તર કેકી—શું છે, રૂસતમ! શું છે?

સ્કાઉટ રૂસી—સાહેબ, મને માર્યો—

સ્કાઉટ માસ્તર કેકી—તમે રૂસતમનું કિયાની નામ ધરાવવા છતાં,
આટલા મોટા થઈ રહોય તે કેવા લાગોય?

સ્કાઉટ અદ્દી (બાબુમાં)—છોસેલા ઉંદર જેવો લાગેય મને-તો-બા એ
આયોય ત્યારથી અક્કરકુસ દેખાયય!

સ્કાઉટ રૂસી—પણ જ્યારે મને કિયાની રસતમ જેવો ગણાય ત્યારે મારી પાસે કેવું હલકું કામ કરવોય! તે માટે સર, એવણુને પુછોની?

સ્કાઉટ માસ્તર કેકી—તમને કોણે કામ સોંપ્યું?

સ્કાઉટ રૂસી—(આંગલી દેખાડી) પેલા બીખા બુને!

સ્કાઉટ માસ્તર કેકી—પેટ્રોલ લીડર બીખાજી નામ બોલો! બીખો ભૂત કોણુ?

સ્કાઉટ રૂસી—સાહેબ, બધાઓ એવનને એજ નામે બોલાવેય.

સ્કાઉટ માસ્તર કેકી—જેકમાં તેઓ તેમ કરતા હોય? પણ તમારે ગુરુસામાં, ખાસ તેમ નહિ કરવું! એવણુને ભૂત કાંય કહેવામાં આવેય?

સ્કાઉટ રૂસી—સર, એવન જ્યાં હોય ત્યાં અચાનક ભૂતની માફક હાજર રહેય તેથી.

સ્કાઉટ માસ્તર કેકી—એ તો ઔર ચાલાકી કહેવાય! ચાલો બોલો તમને શું કામ સોંપ્યું?

સ્કાઉટ રૂસી—એક બેકટ પડી હતી તે મને ભરીને લાવવા કહી.

સ્કાઉટ માસ્તર કેકી—તમે તેમ કીધું કે?

સ્કાઉટ રૂસી—નો સર.

સ્કાઉટ માસ્તર કેકી—નાફરમાન થયા? કાય?

સ્કાઉટ રૂસી—સાહેબ? હયાં હું શું પાણીની બાલડીઓ ભરવા આપોય કે?

સ્કાઉટ માસ્તર કેકી—ત્યારે શું કરવા આપાય?

સ્કાઉટ રૂસી—અરે મારા મ્માને હું ટુપ ટ્રેસમાં ઘણો ગમુય તેથી આપોય?

સ્કાઉટ માસ્તર કેકી—તેથી શું કહેવા માંગોય?

સ્કાઉટ રૂસી—તેથી હું Uniform પહેરી ટુપમાં ફકટ મારી મરજી પ્રમાણે રમવા, અને મને ગમે તેજ કામો કરવા આપોય.

સ્કાઉટ પેસી—(બાજુમાં) ચલ્લાને દલ્લા સીવાય કંઈ ગમતુજ નથી, સ્કાઉટ કેમ્પને બાવાજીનું ઘેર સમજેય!

સ્કાઉટ માસ્તર કેકી—તમે જાણોય સ્કાઉટ રૂસી કે સ્કાઉટની Duty શું છે તે? તમોને તે શીખવવામાં તો આવીજ હશે?

સ્કાઉટ રૂસી—હાજી! શીખવી હતી.

સ્કાઉટ માસ્તર કેકી—અને તે Duty શું છે?

સ્કાઉટ રૂસી—જે કામો કહેવામાં આવે—તે માટે શીખવ્યુંય, સર, કે “Be always ready.”

સ્કાઉટ અદી—(બાળુમાં) અરે-સે-સે-સેડી કે સેડો? છાટી કે છાટો?

સ્કાઉટ માસ્તર કેકી—પછી તમને કહેવામાં આવેલું કામ કેમ નહીં કર્યું?

સ્કાઉટ રૂસી—પણ સાહેબ! Be always ready માં મને તેવું કાંઈ હલકું કામ જણાવ્યું નથી.

સ્કાઉટ માસ્તર કેકી—હલકું કામ?—ત્યારે આજથી જાણો કે “સ્કાઉટ માટે કોઈપણ કામ કરવું હલકું નથીજ, જે કામ કહે તે તમારે કરવુંજ પડશે તેથી કોઈપણ સવાલ કરવા વગર, તેજ ખરી Discipline છે?

સ્કાઉટ રૂસી—અને નહિ કરે તો? સર.

સ્કાઉટ માસ્તર કેકી—તમોને કાઢી મુકવામાં આવશે.

સ્કાઉટ રૂસી—સર! તે છતાં બસ હું તો Uniform પહેરીને ફરશ.

સ્કાઉટ માસ્તર કેકી—તમોને Uniform કાઢીને મમ્મા આગળ જવું પડશે.

સ્કાઉટ રૂસી—પણ સર, આ ડ્રેસ વગર જાઉં તો મમ્માજી ચીરડાશે, છોડાશે અને મને પોતાની આગળથી દુર કરશે.

સ્કાઉટ સોલી—(બાળુમાં) મમાંએથી ઠીક ઘાત ધડીયોય? કાકા તો ખરેજ અકરદાસ છે.

સ્કાઉટ માસ્તર કેકી—ત્યારે ફરજ છે કે—મમાંને માન આપવાનો—એકલો ધલાજ—તે-તમારા વડીલ પેટ્રોલ લીડરને તાબે થઈ—તેમનું કામ કરવું.

સ્કાઉટ રૂસી—સાહેબ તમે ફરમાવો તો કરું—પણ બીજો ભૂત.....

સ્કાઉટ સોલી—(બાળુમાં) બચ્ચાં બીજો ભૂતજ તારી સુધ ઠેકાણે લાવશે.

સ્કાઉટ માસ્તર કેકી—નહિ એમ નહિ બોલવાનું, ફરી એમ કેમ બોલ્યા? પેટ્રોલ લીડર બીજાજ કરીને બોલો! તમોને સ્કાઉટ તરીકે રહેવું હોય તો—તાબેદારી—જે સ્કાઉટીંગનો પ્રથમ પાથો છે—એમાંજ ધરમ અને સ્કાઉટીંગનો બધો પાઠ સમાયો છે. તેજ પ્રમાણે ચાલવું જોઈએ!

સ્કાઉટ રૂસી—ત્યારે સાહેબ તમે મને કહો છો તે કરવુંજ પડશે?

સ્કાઉટ માસ્તર કેકી—જરૂર! જે સ્કાઉટ Uniform રાખવો હોય તો? એ ડ્રેસજ બધી ફરજદારી કરવા માટેનો એખલો ઉપાય છે. બળકે સારી ચાલ ચલણની શોભાતું, એ ડ્રેસ એક ઉત્તમ સાધણ છે.

સ્કાઉટ રૂસી—તાર સાહેબ.

સ્કાઉટ પેસી—(બાળુમાં) આયો ઠેકાણે!

ખાસ મોટી ફી પણ ખરચીને લોકો પોતાનાં

બચ્ચાઓને “ગોળવાલા ક્લાસો”નોજ

કાંય લાભ આપે છે?

કારણ કે—

(૧) ગોળવાલા ક્લાસમાંથી ગમ એવા નબળા અને પછાત છોકરાઓ પણ ખાસ થકને સહેલાઈથી બહાર પડી શકે છે. એવા સંકડા છોકરાઓ અત્યાર લગીમાં મેટ્રીક થકને બહાર પડી ચુક્યા છે.

(૨) ગોળવાલા ક્લાસમાં દરેક વાદ્યાર્થીપર છુટું ધ્યાન અપાય તે માટે દગલખાઈ છોકરાઓ બરવામા આવતા નથી, અને તેથી ચંચળ છોકરાઓને એક વરસમાં બે ક્લાસો ચઢવાનો ખાસ અનુપમ લાભ મળે છે.

(૩) ગોળવાલા મેટ્રીક ક્લાસનાં દર સાલ જે ઝળકતાં પરીણામો આવે છે તે ઘણા હાઇ સ્કૂલોના સરખામણીમાં અતી વધુ ચઢીયાતાં હોય છે.

(૪) વળી જેઓ બધી બાબદોનો બોલો નહીં ઉપાડી શકે તેઓને માત્ર કામ એચુજ અગ્રેજ અને હાસાળ બહુ જલદી શાખવા નોકરી પંધાને લાયક બનાવવામા આવે છે. એવા હજારો વાદ્યાર્થીઓ અત્યાર લગીમાં બહાર પડી આજે સ્વતંત્ર રીતે રળતા કમાતા થક ગયા છે.

(૫) સ્પેશ્યાલાઈટો તેમજ અલુભવી ગ્રેન્ડ, અને કસાયલા એન્જ્યુઅટો સીવાય બીજા શાક્ષકોને રોકવામાં આવતાજ નથી.

(૬) મેટ્રીકનાં તથા બીજા દરેક વર્ગમાં પ્રીન્સીપલનાં શીક્ષણનો લાભ મળે છે, તેમજ દરેકે દરેક વાદ્યાર્થી ઉપર પ્રીન્સીપલ બનતી દખરેખ રાખે છે.

(૭) મેટ્રીકના ક્લાસમાં માત્ર ૧૨ વાદ્યાર્થીઓ વચ્ચે ૬ શીક્ષકો (સઘળા સ્પેશ્યાલાઈટો, એમ.એ., એલએલ.બી., એસ.ટી.સી.ડી.) રોકાયલા છે.

(૮) ગોળવાલા ક્લાસ એકલોજ છે કે જેની યુનોવર્સીટીનાં પરીક્ષકો તથા બાણીતા એન્જ્યુકેશનરટો વખતો વખત પરીક્ષા લે છે, અને ઘણા ઉચા અભ્યાસો બાહર કરી અત્રે મળતી કેળવણીની બજબજ તારીફ કરે છે.

(૯) જેઓ બીજાઓ બેગાં શીખવાને અચકાતાં હોય તેઓને તદ્દન અલાઈદાં છુટાં શીક્ષણનો પણ લાભ મળી શકે છે.

હાખત થવા માટે મળો—એરચ રેસ્તમજી ગોળવાલા, પ્રીન્સીપલ તથા માલેક,

“ગોળવાલા ક્લાસો,” જુબાખાના સામે, કોટ, મુંબઈ.

સ્કાઉટ માસ્તર કેકી—વાર જીજી શું ફરીયાદ છે?

સ્કાઉટ રૂસી—સાહેબ, એક દીવસે અમે થોડાક રમતાં હતાં, સાંજનો વખત હતો—તેવામાં મામા થઇ આવીને—મને બીધરાવ્યો.

સ્કાઉટ માસ્તર કેકી—તમે આટલા મોટા ગજરજવાન-તમારા માયજી ના ભાઈ રૂપે એવન મામા થઇ આવ્યા-તેથી તમે બીધા!

સ્કાઉટ રૂસી—નહિ સાહેબ તે મામા નહિ.

સ્કાઉટ માસ્તર કેકી—વરી બીજા ત્યારે કેવાક મામા આવે?

સ્કાઉટ પેસી—(બાળુમાં) રખે કોઇ દોરું કરે?

સ્કાઉટ રૂસી—નહિ સાહેબ-તે મામા નહિ-એ તો પેલા જંગલનો વાધ મામા થઇ આવ્યા. (બધા હસે છે.)

સ્કાઉટ માસ્તર કેકી—Nonsense! સ્કાઉટ થઇને એમાં બીહવાનું કેવું?

સ્કાઉટ રૂસી—વાર સાહેબ.

સ્કાઉટ માસતર કેકી—Here પેટ્રોલ લીડર બીખાજી! આ સ્કાઉટ રૂસીને તમે જે કામ સોંપ્યું હતું તે મારી સાંમે-તે કરવા-ફરીથી ફરમાવો—

પેટ્રોલ લીડર બીખાજી—(સલામી આપી) યસ, સર! (રૂસી આગળ ફરીને) વેલ સ્કાઉટ રૂસી જાઓ! અને પેલી બાલકી ભરી લાવો.

સ્કાઉટ રૂસી—Yes! Erother, (સલામી કરી જવા તૈયાર થાય છે).

સ્કાઉટ માસતર કેકી—Well done Bravo! Rustom you are a Good boy! (રૂસતમ જાય છે)—Well brother scouts!

બધા સ્કાઉટસ ને કબ્જ—Sir.

સ્કાઉટ માસતર કેકી—આપણે સાથે મલી ભેગી ખંદગી કરીયે.

(બધા સાથે ગાયે છે મેનાજત-યા-માલકોશ-રાગ).

શકર પાક-અહુરા ઓ પરવરદીગાર—દીધો-તુંએ-જરાથુસ્ત ચાર!

જેની તરીકતો-દીની લલી—જેની ખુબીઓ-ધરમમાં મલી—

અલણુમાં હમે તે મુકીશું તમામ—ભરીને નમનમાં હજારો સલામ!—

હુમત-ના હમે તો ભરીશું કલામ—હુખત ગાઈશું રે-હમે કામકામ!

આતપ નમન તો કરીશુંજ ખાસ—પુરશેદ-માહમાં ભરશુંજ આશ—

નમન છે-હમારા-તુંને સદ હજાર—મુરાદ સાથ પાલોરે પરવરદીગાર?—

સ્કાઉટ માસ્તર કેકી—(બધાને) To your work again, brothers.

(રૂસતમ બાલકી સાથે હાજર થાય છે).

પેટ્રોલ લીડર બીખાજી—ઓ કિયાનીના નામને એજ લગાડનાર રૂસતમ!

સ્કાઉટ રૂસી—હવે તારી લાહુરી છોડી દે—મારા આખેર થયોછ દમ!

સ્કાઉટ અદ્દી—(બાળુમાં)—પાછો આડો ફાટે—

પેટ્રોલ લીડર બીખાણ—અરે-ઓ ઉખરા ! તું આએ થું લાચો !

સ્કાઉટ રસી—તારા મોને લગાડવાને કાડવ લાચો ! (બધા હસે છે.)

સ્કાઉટ પેસી—(બાળુમાં) નહી સુધરે-નહી સુધરે.

સ્કાઉટ માસતર કેકી—(એકાએક સ્કાઉટ રસી ને પેટ્રોલ લીડર બીખાણ પર બધાના હસવાથી નજર પડે છે). quiet ! કાંય સ્કાઉટ રસી તું આય થું લાચો !

સ્કાઉટ રસી—સાહેબ-એવણે કહયું કે—“બાલકી બરીને લાવ” તેથી હું કાઢવ લાચો.

પેટ્રોલ લીડર બીખાણ—(વચ્ચે)—પણ મેં તો પાણી માંગ્યું.

સ્કાઉટ રસી—તમે-કાંઈ માગ્યુંજ નથી-તેથી હું કાડવ લાચો.

સ્કાઉટ માસતર કેકી—ત્યારે પાણી કેમ નહિ લાચો ?

સ્કાઉટ રસી—એવણે તેમ માંગ્યું નહિ.

સ્કાઉટ માસતર કેકી—તમે પૂછ્યું કાંય નહી ?

સ્કાઉટ રસી—Discipline ! તમે કહયું કે “ફરમાવે તે કરવાનું” ! સવાલ પુછવાનોજ નહી-તેથી મારી સમજમાં આવ્યું તેમ કર્યું—(માસતર હસે છે).

સ્કાઉટ પેસી—(બાળુમાં) બડો જખરો છે ! હું તો જાણતો હતો કે બોચું છે.

સ્કાઉટ અદ્દી—(બાળુમાં) અરે બોચું કેમ છે-પાવલી સેરવીને પોંચ્યું ખેંચી જાય તેવો છે.

સ્કાઉટ-માસતર કેકી—(દરેક સ્કાઉટને કહે છે) વેલ-બધાંએ સુંજ સમજને કામ કરવું ! (પેટ્રોલ લીડર બીખાણને) તમે સ્કાઉટ રસીને કામ ફરમાવ્યું ખરું, પણ થું લાવવાનું તે નહિ કહયું, એને પોતાના હુશીયારી વાપરી.

પેટ્રોલ લીડર બીખાણ—હા સાહેબ ! હું પાણી બાલ-બોલતાં બૂલ્યો !

સ્કાઉટ માસતર કેકી—કારણ જાણો છો !

પેટ્રોલ લીડર બીખાણ—હા સાહેબ ! ગરમા ગરમીમાં-અને ઉસકે-રાટમાં હું બૂલ્યો.

સ્કાઉટ માસતર કેકી—સ્કાઉટ માટે શાંતપણું-ધીરજ બંધાવું જરૂર છે—વેલ સ્કાઉટ રસી હું તારી ઉપર એક ફરજ નાખું છું.

સ્કાઉટ રસી—બોલો સાહેબ !

સ્કાઉટ માસતર કેકી—તમો તે જરૂરજ બજાવશો !

સ્કાઉટ રૂસી—હા સાહેબ ! મારું બનતું કરશ-ફરમાવો !

સ્કાઉટ માસતર કેકી—આજથી કોઇપણ વખતે-એવું અચ્છું કામ કરી-મને બતલાવશો -કે જેથી હું તમોને ધણીજ શાખાશી આપરા તૈયાર રહું.

સ્કાઉટ રૂસી—હીક સાહેબ !

સ્કાઉટ પેસી—(બાજુમાં). રખે ને કંઈ આટો બાફે ?

સ્કાઉટ માસતર કેકી—All right boys ! Disperse for tiffin.
(બધાઓ-સ્કાઉટ માસતરને સેવ્યુટ કરે છે-સ્કાઉટ માસતરની પછવાડે બધાઓ બળ્ય છે, સ્કાઉટ રૂસી એકલો રહે છે).

સ્કાઉટ રૂસી—હું બી તો ખરો-કે કંઈક-નામદારી કાઢી માસતરનો બહાસો થાઉ-અને મારા નામ પર શાખાશી થોકાઉં.

બસ ચંચલ પાણી-હું બતલાઉ-ખરે બતલાઉ-ખરે છળકાઉ
જો રૂસ્તમ નામ-નહી ઝળકાઉ-ખરે શરમાઉ ! ખરે શરમાઉ ?
હું જંગી છું-ખુશ રંગી છું-દશવાર-હું લતપત પંચી છું
હું ગાવું કંઈ-હું ચાહુ કંઈ-મડકાઉ કંઈ-ઉઠલાવું કંઈ
ધંતર-મંતર-જંતર-તણુતર-બરી બરી ધરી ધરી હું બહેકાઉ=બસ.

અંક પહેલો-પ્રવેશ બીજો.

(ઝોરડાનો દેખાવ-ગરીબાઈ-લાચારબાઈ-પોતાના બેટા સાથે બેઠી છે).

દીકરો —(મમાને પેટમાં દાખી)-બહાલાં મમા-તમે કેવાં રડોય ! પપા તો તમે કહેવોય કે સદાના ગીયા (બન્ને રડતાં, ખોળામાં દબાય).

મમા-હા દીકરા ! સદાના બહેસ્તમુકામ થયા-અને આપરે આફતમાં રહ્યાં.

દીકરો—હવે પપા નહીજ આવશે કે ? ત્યારે પપા વગર આપરે હવે શું કરશું ?

મમા—આપરા ખુદાપર ભરસો રાખી, આપરા પર્યેગમ્બરની યાદ ધરશું.

દીકરો —પણ તે લોક તો કોઈ આવતું નથી.

મમા—નહી દીકરા-તેઓ અહી નહીં આવે.

દીકરો—ત્યારે ?

મમા—આપરે સખુરી રાખી દીવસ કાઢવા જોઇએ ! બંદગીમાં યાદ કરવા જોઇએ.

દીકરો—પણ મમા ! તમે તો રોજ બંદગી કરતાં હતાં, પછી એમ કાંય ?

મમા—મરજી ખોદાની ! ચાલ દીકરા, પેલી બંદગી શિખવી છે, તે ગાઇજા.

અહુરાને નમન-(બેરવી-દાદરો).

ધરો ! અહુરને નમન ધર—મનરે ધીરે=અહુરને.

આતશ પાણી-તેની શાની—ભાન રાખીને ગણુરે=અહુરને.

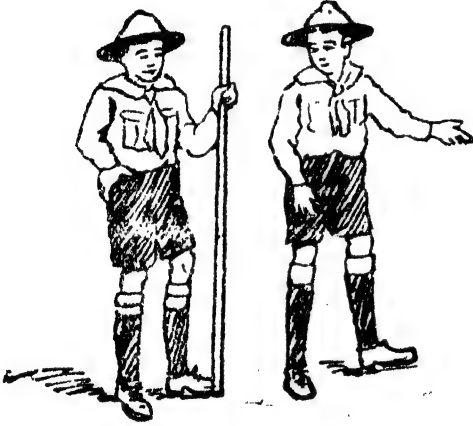
ગાવો નિત્ય તેને સડમાં—તેજ મન તેજ તન ભણુરે=અહુરને.

SCOUT LAW No. 8.

“A Scout is Thrifty.”

કરકસરની કીંમત સમજવી તે દરેક સ્કાઉટે શીખવાની ઘણી
ફરજોમાંની એક અગત્યની ફરજ છે. કંબુસાઈ કરી,
ખીસામાં યા પેટીમાં પૈસા મુકી રાખવાથી તે
ખચાવી શકાતા નથી. ત્યારે કેમ ખચાવશો ?

ધી સેન્ટ્રલ બેંક ઓફ ઈંડિયા, લીમીટેડની

હોમ સેવીંગની યો-
જનાનો અભ્યાસ કરી,
તે ખાતામાં દરરોજ, દર
અઠવાડીએ કે દર મહીને
અનુકુળતા પ્રમાણે નીચ-
મીત રીતે થોડી થોડી રકમ
પણ ખચાવતા જશે. તો
દશ વરસમાં તમે એક
નાની જેવી દોલત એકઠી
કરી શકશો.

“મારી પીઠ પાછળ એક સધર બેંક છે અને તે ‘મારી
બેંક’ છે,” એવા મગફરી ભર્યા શબ્દો બોલવાને
દરેક સ્કાઉટ તૈયાર હોવો જોઈએ.

સો. ન. પોંચખાનાવાલા, મેનેજીંગ ડીરેક્ટર.

ધી સેન્ટ્રલ બેંક ઓફ ઈંડિયા, લીમીટેડ.

દીકરો—હા મમા-પણ તમે મને કંઈ કંઈ ખાવાનું આપોય-ન્યારે તમે તો કાલના ભૂખાં છેઓ. કંઈ ખાધુંની નથી.

મમા—નહી દીકરા હું ભુખી નથી-પણ તારા બાપની યાદ આવતાં ભૂખ ભૂલી (આંખમાં રોમાલ દાખી દે છે).

દીકરો—નહી વહાલી મમી-તમે-ભૂખ અને દુઃખ બેઉ ખમોય-હું નાનો છેઉ-પણ મારા વહાલા પપા-મમાના વહાલે મને સમજ પડેય-માયજી ! હું કોઈને ત્યાં જઈ કંઈ ચાકરી કરે ?

મમા—તું ! તું ! દીકરા હમણા ચાકરી હોય ?

દીકરો—કાંય ? તેમાં શું છે ! મારી ઇસકોલનો દોસ્ત કાસમ મીસતરી-બે ચોપડી બણી મેચીશ વેચેય-તેની મમીને સાંજે કંઈ પૈસા લાવીને આપેય.

મમા—ઓ મરે દીકરા ! તારી પરથી (પેટમાં ચાંપેય નવધાર રહેય) (બારણુ થોકાયય) આવોજી ? અંદર આવોજી ? ફાણુ છેઓ ! (આંખ તુછેછ).

પારસી—(અધાર પારસી દાખત થતા-મમા ગભરાયય) ના ગભરા ? ના ગભરા ? મારાથી ના ગભરા ! તારી ઉપર ખરી આફત આવી (ખાધું માથું પેટમાં લઈ પસવારેય.)

મમા—ઓ તમે કેવા દયાળુ છેઓ દાદાભાઈ ! તમેને ખોદા સુખ આપો ?

દાદાભાઈ—હું જાણ્યું કુમીખાઈ કે તારી હાલત સારી નથી એકદમ બદલાઈય-ધણીના પૈસા પેટીમાં દુખ્યા-તે અગાઉ તમારી હાલત સારી હતી-હાલત બદલાતા-ખીયારો તારો ધણી ખૂશ-હાટ ફેલ્યોરથી બહેસ્ત થયો.

કુમીખાઈ—જેવી ખોદાની મરજી—

દાદાભાઈ—એવા સધીયારા સીવાય કંઈજ છુટકો નથી ? પણ સંઘીયારો કંઈ પૈસા નથી-અને પૈસા વગર ખોરાક પાણી મળતાં નથી—

કુમીખાઈ—ખાવા દાદાભાઈ ? તમારે ચહેડું બાકુ હું જરૂર આપશ દીકરા રૂસી જ બહાર જઈને રમ-(દીકરો જાય છે).

દાદાભાઈ—(ખાત્રુમાં) છોકરાને બહાર મોકલાવ્યો તે સાર થયું-જરા નિરાંતે વાત થશે—

કુમીખાઈ—શું વીચાર કરોય ખાવા ?

દાદાભાઈ—મકુંજે કુમીખાઈ ! તારા ધણી ગુજરવા અગાઉ-તમે મોટી જગ્યા વાપરતા હતાં-તેનું ચાર મહીનાનું બાકુ રૂપીયા છેઓ ! અને હાલમા આ નાની જગ્યાનું બાકુ છ માસનું-દોઢસો રૂપીઆ—

કુમીખાઈ—હાજી-તે હું જાણ્યું—

“ ચારસા.”

૫૦ વરસનો જગજાહેર રામબાણુ ઇલાજ.

સર્વે જાતના સંધીવા તથા મરફીની ગાંઠ ઉપર ભરવાની દવા.

આ દવા ભરવા પછી ૧૫ મીનીટમાં આરામ થતો માલમ પડે છે. લકવો, સંધીવા, સોજો, સાંધા તથા હાડકાંની કળતર, પીડ, કમર, તથા પીઠમાં થતો દુખાવો, પાસળામાં થતી કળતર, છાતીનાં સર્વે દરદો, દમનો ધુભરો, ફેફસાંનો સોજો, ગળામાં થતી ગાઠો, ગરદનનો દુખાવો, વગેરે સર્વે જાતના દરદો ઉપર આ દવા અતી ઉપયોગી છે.

ન્યુમોન્યા ઉપર આ દવા ચમત્કારીક ગુણુ જતાવે છે. છાતીના જમણા ભાગ ઉપર તથા તેની પાછળ ગરદન નીચેથી આ દવા લગાડવી.

માર લાગવાથી સોજો અથવા લોખંડથી ઉંડા જખમ પડે તે ઉપર જખમના ઉંડાણમાં મુકવાથી સોજો આવતો નથી, ધનુરવા થતો નથી, હાફણ, દમ, ખાંસી ઉપર ભરવાથી આરામ થાય છે.

મરફીની ગાંઠ ઉપર દીવસમાં ૨૦ થી ૩૦ વતખ મળી ઉપર ૩ લગાડીને લગાડવાથી જીવજંતુ મરી જશે, ગાંઠ ફાટી અથવા બેસી જશે, અને દરદીને આરામ થશે.

સોલ એજન્ટસ :— ડોઝન ૧૨-૮. બાયલી ૨-૪.

બી. એ. એન્ડ બ્રધર્સ, દવાવાળા.

પ્રીન્સેસ સ્ટ્રીટ મુમઈ ૨.

૧૧, ઇન્ડિયા સ્ટ્રીટ, કલકત્તા.

દાદાભાઈ—પણ તેનું બ્યાજ લગભગ એકસો વધીયું—સમજી.

કુમીબાઈ—હાજી, તે હું બધું સમજું. તેથીજ કાંઈ કામ કાજ શોધું.

દાદાભાઈ—કામ કાજ સોધેય ? અરે કુમી તારાથી કંઈ કામ કાજ થાય ? અમથી અતવધ જાય-હું સલાહ આપું તેમ કર !

કુમીબાઈ—બોલો બાવાજી !

દાદાભાઈ—મારી ઝોળખાણથી તારો હમણા પગાર બંધાવું—એમ તેમ ભલામણ કરું-તારા દીકરાને નિશાળે રખાઉં.

કુમીબાઈ—ઓ નહીરે જી ! હું જાતે મહેનત કરીને, મારાં બચ્ચાંને જાતે શીખવીને મારું કરજ આપશ-તમે શું મને ઓશીયાળી બનાવવા માંગો. બીજા મંગાવોય ? (રકાઉટ રૂસી અચાનક આવી બધું સાંભળેય).

દાદાભાઈ—અરે દુન્યાની વાત કીધી-તેમાં ઉસકેરાયય કાંય ! તું કામ કરશે ક્યારે-અને બધું કરજ ભરપે કરશે ક્યારે ?

કુમીબાઈ—એક થોડો વખત તમે થોભી જોઓ !

દાદાભાઈ—થોભ્યો ! પણ મને નાણા મલવાની આશા લાગતી નથી.

કુમીબાઈ—આશા લાગતી નથી, એટલે ? શું તે હું નહિ આપશ ? શું હું નફતાઈથી ખાઈને ફરશ ? ઓ મુરખી, યાદ રાખો-કે મારાં બદનની નસે નસે કસી-ધસી ધસીને પૈ-એ-પૈ-પેદા કરીને મારું કરજ અદા કરશ, તોજ હું જરથોસ્તી મા બાપની દીકરી-તોજ મારા બહાલા અપો ખાવીંદ ખુશરની હું સાચી ધણીઆણી ? (દાદાભાઈ અજબ થાય છે).

રકાઉટ રૂસી—(બાળુમાં) હા કેવી ગાય જેવી ! પણ કેટલી કંગાળ ! વાત કંઈ રૂપ લે એમ લાગેય-ખુદાના રંગ ધંગ સારાં લાગતાં નથી-કંઈ મતલબ દેખાયય.

દાદાભાઈ—એ બધું ખરું ! બોલવાનું સહેલું છે, પણ સૌને બા પૈસાની મરજ.

કુમીબાઈ—હમદીનોને બચાવવાની પણ તમારી ફરજ છે.

દાદાભાઈ—પણ તેજ ફરજ સમજીને ચાલી ચલાવી મદદ કરવા આયો.

કુમીબાઈ—હરામના દુકંડા ખવડાવવાની નસીહત કાંઈ મદદ નથી.

દાદાભાઈ—અરે નહીરે મારી કહેજી ! વાત તેમ નથી (કુમી દગાઈ ઉભી).

રકાઉટ રૂસી—(બાળુમાં) બહેડીઓ-એ ઘરડો શું કહેવા માંગેય ! હા મારા રકાઉટ મારતર કેડીના સખુનો યાદ આવેય. આજેજ કંઈ સારું કામ કરવાનો મોકો લાગેય-મને ખુદાની વાતમાં થોડો લાગેય.

કુમીઆઈ—આવાજ દાદાભાઈ જરા સચુકાઈથી બોલો.

દાદાભાઈ—હવે બધી સચુકાઈ રહેવા દેની ! ગળવામાં પાછ નહી અને આઘામાં મોટી તહેકરાઈની રાઈ ફેટલી ? (બારી માંડેથી સ્કાઉટ માસતર કેકીનું જતાં, જોવું થાય છે—થોભી જાય છે).

સ્કાઉટ માસતર કેકી—(જોતાં) હું આય શું ! મારો નવો સ્કાઉટ ફેસતમ અહીંઆ ?

કુમીઆઈ—એટલે શું કહેવા માંગોય-દાદાભાઈ ?

દાદાભાઈ—શું મારા પૈસા અટકી રહે ? તેની માંગણી નહી કરે ?

કુમીઆઈ—જરૂર માંગણી કરો ! પણ હું તે આપવા રાજી છેઉં-હું કહાં ના પારંચ ?

દાદાભાઈ—ક્યા તોફાનમાંથી આપશે ? કાવરી હમણા કહાં છે ! (કુમી ગભરાય છે).

સ્કાઉટ માસતર કેકી—(આજુમાં) આ જુદાની વાતની નોંધ હું સાચવું—મારો સ્કાઉટ ફેસી હયાં હાજર છે—એ પણ ફીક છે.

કુમીઆઈ—હા, આવાજ—તે તો ખરું, હમણાને હમણા કહાંથી લાઉં ?

દાદાભાઈ—તેથીજ તુંને ઉપાય દેખાડવા આયોય.

કુમીઆઈ—બોલો તે ઉપાય !

દાદાભાઈ—તું-તું-મકુજે ગુરમો ના કરતી-અન્યું તે અન્યું, હવે જે તારું થાય તે કરવું—તારા ઘણીની વર્ષોને હજી બે મહીના છે.

કુમીઆઈ—હાજી—બે મહીના છે તેથી ?

દાદાભાઈ—હા તેટલાં હું થોભશ.

કુમીઆઈ—આ તમારો ઘણો ઉપકાર ! બે મહીનામાં તો હું થોડાબી આપી દેવાની કોશિશ કરશ.

દાદાભાઈ—અરે નાદાન છોકરી, તું બરાબર સમજી નહી—પૈસા લેવ માટે થોભવાને હું કાંઈ બે મહીના કહેતો નથી.

કુમીઆઈ—એટલે ! તમે જલદી ટુંકમાં બોલો મારો જીવ ગભરાયય.

દાદાભાઈ—જીવ ગભરાય—તેટલા માટે તુંને સધીયારો આપવા કાંઈ મનીખબી તો જોઈએની ?

કુમીઆઈ—એટલે ?—મારો એખલો સધીયારો—મારો દીકરો મને પુરતો છે.

દાદાભાઈ—એટલે એટલે શું કરેય ? તું સમજતી નહી !

સ્કાઉટ ફેસી—(આજુમાં) અરે વનોરાં ! હું પોતે સમજતો નથી—તો બીચારી એ કેમ સમજે ?

કુમીખાઇ—ખાવાજી હું ગાફેલ કંઈ સમજતી નથી—મારી કદર કરે
મને વખત આપો !

દાદાભાઈ—અરે એવું કંઈ નથી—સીધી સાદી વાત છે, તુંને ગમી તે
તેમાંથી સાફ જ થશે—અને હું ધાર્યું કે તુંને તે ગમશે.

કુમીખાઇ—બોલો ! બોલોજી !

દાદાભાઈ—મકુંજે કુમીખાઇ—મારે નવું ઘેર કરવું છે.

કુમીખાઇ—તમારા પૈસાથી એકના અનેક ઘરો લેઓ.

દાદાભાઈ—અરે એમ નહીં—મકુંજે હું પાછો પણવા માંગું.

કુમીખાઇ—બલે, તેમાં મને શું ?

દાદાભાઈ—તારે ખાતરજી—તો હું તેમ કરવા તૈયાર છું.

કુમીખાઇ—મારે ખાતર ? કાંય મારે ખાતર કાંય ?

સ્કાઉટ રૂસી—(ખાજીમાં) ખુદાના પાંખડ સારા નથીજ.

દાદાભાઈ—તો તારા વગર મને સોહવાય નહીં—અને તેમ જો નહીં
થાય તો કરજખી ભરપે થાય નહીં.

કુમીખાઇ—એટલે ! શું હું તમારું કારજ સાંધી આપું ?

દાદાભાઈ—અરે નહીરે—એટલે એમ કે—હું તારી સાથે, તારા ઘણીની
વરસી વીતા નાતર કરવા તૈયાર છું.

કુમીખાઇ—(શોક ખાઇ દુર થાય) ઓ ખુદા !

સ્કાઉટ રૂસી—(ખાજીમાં) ઓ એવું થાય—કે ખુદાનો ટોટો દાખુ—
પણ જરા સખર !

દાદાભાઈ—ગભરા ના ! કુમી ડીયર ગભરા ના ! એ તો જગતની
રીત મેં તુંને કહી.

કુમીખાઇ—ચુપ ! ઓ ચાપલુસખોર ! ચાઇચાઇના ચકચકીત ચંડાળ !
મારી આશ્વતમાં આવી નીચ જળ ? દુલ તારી જઈરીપર ! દુલ તારી જરથોસ્તી
તરીકેની ખોટી લભાસપર—એકદમ હયાંધી ચાલ્યો જા !

દાદાભાઈ—ધરી પર ! ધરી પર ! નાખે જલ લગારનારી એવી ઘણી
જોઇય—ભૂખમરાના દેવના દાંત હજુર તારા કલેજમાં પુરતા લાગા નથી.

કુમીખાઇ— ઓ નાપાક ! તારો કાર સીઢાં—ગારમાં થાય ! ઓ નજી
હયાંધી જા ? તારું મોહું કાળું કરીને જા ! ભૂખમરાના દેવના દાંતથી કળેજ
કરડશે, તે હું મૌજ સમજશ—પણ તારા જેવા નીચની શુલામડી તરીકે રહેવાની
દોશને કુમી ઠોકર મારશે—જા—અહીંથી.

દાદાભાઈ—જય તે કેમ ! કહા જય ? બાહુ આપું નથી—એટલે જગ્યા પર આવીને રહેવાનો એખસો હક મને છે.

સ્કાઉટ રૂસી—(એકદમ ધસી જઈ—ગરદન હાવાતી) નીકળ ? એા ઘરડા ધુપર નીકલ ?

સ્કાઉટ માસ્તર કેકી—(બાળુમાં) હા હવે મારો નવો સ્કાઉટ રૂસી કંઈ કરશે ખરો !

દાદાભાઈ—હે ! એ આએ કોણ જવાન પડ્યો ! કેમ કુમીઆઈ આએ કોઈ તમારા હીમાયતી છે કે ! હીંમતક !

સ્કાઉટ રૂસી—ચુપ ! એા દાદાગીરી કરનાર એજ લગામના દાદા ! દાદાના નામને ખરાજ લગાડનાર—નીચ હલકા હવાન ! દુર થા !

દાદાભાઈ—અરે એ ત્રીન પાત્યા !

સ્કાઉટ રૂસી—ત્રીન પાત ! ખીન પાત ! કંઈ ચાલશે નહીં—ખ—નહીં તો આ જાનુની સપાટે દીપી નાંખશ.

દાદાભાઈ—દુર હક એકરા ! કુમીઆઈ ! રખેવાલ તો દીક રાખ્યો છે ! હં—હવે સમજ્યો.

કુમીઆઈ—તારા આપનું કપાળ સમજ્યો !

દાદાભાઈ—કે-તમે આએ જવાન સાથે પણવાના છેઓ ! હં !

કુમીઆઈ—એા ગયેતાન થોભ ! તારું બોલતાન ના જોડ.

દાદાભાઈ—જોડે શું ! હું બહાર જઈ કાઢેતી કરશ—ફસવાઈ કરશ—કરજતી વાત ત્યા આ જવાન સાથની તારી દોસ્તી જાહેર કરશ.

સ્કાઉટ માસ્તર કેકી—(કેટલા સ્કાઉટસ અને કુખસ સાથે દાખલ થતા) અફસોસ ! જ્યારે આવા ઘરડાઓ મોહલ્લે મોહલ્લે અને ઘેર ઘેર આવા ધર્તીંગ કરવા તૈયાર પછી જીવાનો માટે શું બીચાર ?

કુમીઆઈ—તમે કોણ છેઓ બા ?

સ્કાઉટ માસ્તર કેકી—તમારો જરથોસ્તી ધર્મ બાઈ !

દાદાભાઈ—(બાળુમાં) આ કોણ નીકલી આયો ? નવા સાથે નવી લડાઈ ! (માસ્તર તરફ) મુરબ્બી—તમે કોણ છેઓ ! કુમી સાથે શું સગાઈ ?

સ્કાઉટ માસ્તર કેકી—હુ બહાર ઉભો—બધું સમજતો હતો—તમારી એખીયલ વાતોથી આ લાચાર વીધરા કંટાલો મેલવતી હતી—તે સાંભળી હું એમને બચાવવા હયાં આયો—એમની લાગણી તમે ધણી દુઃખાવી.

દાદાભાઈ—એજ લગામણી લાગણી એટલે શું !

સ્કાઉટ માસ્તર કેકી—જ્યાં એ બાયજીની મરજી નહીં—તે કામ તમે કરવા ફરમાવો—સતાવો ! એ કેવું ખરાબ ?

દાદાભાઈ—તો-ત્યારે મારા પૈસા અપાવો-અને મારું ઘેર ખાલી કરી આપો ! તમારી શીલસુરી તમારી પાસે રહેવા દેવો ? રાત દીવસ પૈસા પેદા કરવા હમે જીવતોડ મહેનત કરીયે-પૈસા માંગવા આગ્યે તો મહીનાઓ સુધી તેનો પતો નહી મલે ?

સ્કાઉટ માસ્ટર કેકી—તેથી-ન ગમતી માંગણી કરી-તમારી મતલબ સાંધવી ?

દાદાભાઈ—દુન્યાની વાત કીધી. મેં એવળુ સાથે નાતર કરવા માંગ્યું, પણ મને તેની હવે પસંદ નથી, કારણ કે તમારા જેવા એવળુના હીમાયતીઓ ઘણા છે.

કુમીઆઈ—ઓ બાપ તોલ જેવા ધરડા ચુપ ! એવું બે મત્તાહજે જેવું બોલતા થોભ ! જરા શરમા !

દાદાભાઈ—પોરી-બધી ચાપલુસી છેરી દે ! અને મારા પૈસા અબધડી તોલી દે ! નહી તો તાંચ લાવીશ-જપતી કરાવીશ-બસ હવે એમજ ! મૂંજ ખુજરોગની સમજ નહી માની ?

કુમીઆઈ—(લાચાર બની) બાવાજી ! તે માટેજ તમારી ઓશીઆલી છું-હું નહી તો મારો ખુદા આપશે.

દાદાભાઈ—ખોદા આપશે ? કહાંથી આપશે ? કીયા ચુલામાંથી આપશે ! ખુદ દાદાર અહુરમઝદે તો મારા દીલમાં મયા, દયા રહેમ આપી-તેથી હું ચાક્ષી ચલાવી સારી વઢાઈ લાવો-તે તો બાઈજીને ગમ્યું નહી !

કુમીઆઈ—બખરદાર ! તારી નજીસ માંગણીની જખાન વધુવાર ચલાવીય તો—

દીકરો—(રજીસતર કાગળ સાથે દાખત્ર થતાં) મમા-મમાજી ! (બધાંને જોષને ગભરામને)-એ આએ કોણ ગધાં ?

કુમીઆઈ—ગભરા ના ! દીકરા-એ આપરા હમજતીઓ છે !

દીકરો—મમા આ પોસ્ટનો સીપાઈ તમારું રજીસતર કાગળ લાયોચ.

કુમીઆઈ—રજીસતર કાગળ ? મારા ઉપર ! શાતું હોશે ? (કાગળ લઈ સહી કરી આપેચ-ઉખેડી વાંચે છે).

દાદાભાઈ—(બાજુમાં) હોશે, કોઈના ઉછીકા નાચા લઈ દારવાટલો કીધો હોશે ! તેનો ધડાકો હોશે-હવેજ મારા સપાટામાં આવશે (મળકાય છે).

કુમીઆઈ—ઓ થુક ખોદા ! મારા વહાલા અપો ધણી ખુશર ! તારી મીનોઈ બરકત અમારા ઉપર તુંથીજ ઉતરી.

દીકરો—થું છે મરમી ?

કુમીઆઈ—કંઈ નહિ દીકરા ! ખોદાયજી અને જરયાસ્ત આપરી આમળ

આયા નહીં-પણુ તેઓએ આપણી ગરીબ-મુગી પણ પાક આંતરડીની દુવા લીધી.

દાદાભાઈ—(બાળુમાં) બીચારીનું મસતક ગયુંય.

સ્કાઉટ માર્તર કેકી—તેમ હોય તો હું તમોને મુબારકબાદી આપું છું.

કુમીબાઈ—ભાઈ તમારો ઉપકાર માનુંછ-બાવાજી દાદાભાઈ, તમોને હવે મારી ઉપર નોટીસ ત્યા તકાળે કરવાની હવે જરૂર નથી-દુબેલી પેટી નવેસરથી મંડાઈ છે-મારા ઘણીના હળગે રૂપ્યા બેન્ક તરફથી પાછા મલતાર છે. હાલમાં મને એક મધ્યો-તે પઠાવી હાલ તમારા પૈસા આપશ-ત્યા ઘેર ખાલી કરી આપીને જવશ.

સ્કાઉટ માર્તર કેકી—ચેત! ઓ બુદ્ધા! ચેત! ખોદાઈ લાકડીના અવાજથી વાકેફ થા!-બલાઈ ખુરાઈ કરવાનો નતીંગે ને!

કુમીબાઈ—ઓ પરાઈ માયના વહાલા દીકરા-તું વખતસર આવી-આએ દાદાનો ગળો દાખતે નહી-તો મારા ઉપર શું સીતમ કરતે? તે હું જાણતી નહીં-(પેટમાં દાખી) જીવતો રહે! અને જરથોસ્તીઓ માટે આવી બાહુદુરીના કામ કરતો રહે! બેટા એવણને બેટ! આ પણ આજથી તારો ભાઈ અને દોરત થયો છે-અને સ્કાઉટના નામને શોભાવી રહ્યો છે.

સ્કાઉટ રૂસી—ઓ તમે કેવા ભલા? તમારી માયાથી મને આજે ઘણું રૂડુ લાગેય-(સ્કાઉટ માર્તર કેકી આગળ જઈ ગુણે પડી) સાહેબ! હું તમારો આભારી છું-તમોએ દીધેલી શીખામણથી હું બહુ કરવા ભાગ્યશાલા થયો, તેથી આજે હું બેહદ ખુશી છું.

સ્કાઉટ માર્તર કેકી—હા! એમાંજ જરથોસ્તી ધરમનો ઉંચો પાઠ અને સ્કાઉટીંગનો નમુનો તેં બજાવ્યો છે-મારા ફરમાનને માન આપી, તુંજ માન પામ્યો-ખીરાદર સ્કાઉટસ હવેની આપણી મીટીંગમાં આ સ્કાઉટ રૂસીને પેટ્રોલ લંડરની ડીયી તથા બહાદુરીનો બેડજ એનાયત કરવાની કીયા કરશું.

બધા સ્કાઉટસ અને કુબસ—Three cheers for Scout Rusi, long live Rustom the Great.

દાદાભાઈ—સાહેબો હું તમારી આ છેલ્લી વાતથી અજાજ થયો છું-તમારી સ્કાઉટના હીલચાલથી મારાં જીગરપર મને ઉંડી અસર થઈ છે-હું ગઈ ગુજરી માટે અફસોસ કરું છું-પસતાઉં છું-મારી આહું છું-કુમી દીકરી માફ કર! મારું ભાન જીવ્યો-આજથી હું પણ સારો શહેરી અને જરથોસ્તી બનવા વચન આપું છું. અને મારી મોટી પુંજ, આજસુધી મેં વાપરી નથી, તેમાંથી ૧૦૦૧ રૂપીઆ આ ટુપ ફંદમાં ભલા કામ કરવા હું આપું છું.

માર્તર કેકી—Thank you very much.

બધાંઓ—આમીન! આમીન! આમીન!

God save our King.

સમાપ્ત.

આ પુસ્તક ધી જમશેદજી નશરવાનજી પીતીત પારસી ઑરફનેજ કંપન
પ્રીટીંગ વર્ક્સ, નં ૦ ૪૧૫, લાલબાગ, પરેલ, મુંબઈ મધે
રૂસ્તમજી ડોસાબાઈ શરાફે છાપ્યું છે,

અને

હોરમસજી મોરાબજી મીસ્ત્રીએ, મીસ્ત્રી બીદડીંગ, ખેતવાડી ખંજાતા
લેન, મુંબઈ, મધેથી પ્રગટ કર્યું છે.

ઉત્તમ કારિગરી,

મધુરા સુર, સફાઈ અને ટકાઉદાર માલ.

જરા નોંધ લેશોજી !

જરા સંભાળશોજી !

ઉત્તમ સુખ ક્યાંથી મલશે ?

ઉત્તમ આનંદ સાથી જડશે ?

હું કહીશ તે આ છે—“સંગીતના ઉત્તમ અને મધુરા સ્વરોથી”
હુખેલા ઘરનો ! હોસ્ત તે સંગીત ! હુખીને દાઝ આપતો દિલાસો
તે સંગીત ! તે માટે સંગીતને શોભાવવા, ઉત્તમ સાજ
અને મધુર વાંસલી જેવાં હારમોનીઅમની તમને
જરૂર છે, કેમ ખરું કે નહિ ? એવા શુરીલા હાર-
મોનીઅમ તમને સેન્ડહર્સ્ટ રોડ, પોસ્ટ ઓફસ
જની દુકાનેથી મળશે જેમાં હંમેશ ખાત્રીદાર
માલ, ઉચી બનાવટ, મધુરા સુર, ભરૂંસેદાર
લાકડું વપરાય છે.

અમારે ત્યાંના વાણીજો દરેક ઇસમને ખપ પડે એવાં મળે છે—
રૂપીઆ ૩૫ થી ૫૦૦ સુધીના ચઢ ઉતર સુંદર સાજ ઓર્ડરથી
યા તૈયાર મળે છે—એકજ પેટી એવી બનાવી છે, કે, જે
હાથે યા પગે વગાડી શકાય. અને જ્યારે દેશ દેશાવર
લઈ જવી હોય તો નાના પારસલ જેવી થઈ જાય છે.

મલો, યા લખો:—

Chaitsingh Gurbakshasing & Co., Amritsarvala.

ચેતસીંગ ગુરબક્ષેસીંગ એન્ડ કંપની,

અમરીતસરવાલા—સેન્ડહર્સ્ટ રોડ, પો. બો. ૪, સુબહ.

માસતર્સ ટ્યુટોરીયલ હાઇ સ્કુલો માટે નામાંકીત યુરોપીયન અને હીંદી સરકારી અમલદારોના

અભીપ્રાય:—

ડીરેક્ટર ઓફ પબ્લીક ઇન્સ્ટ્રક્શન મીં હેસકેટનું મત:—

“આ શાળા એક ઉચ્ચગી કેળવણી ખાતું છે. ગુજરાતીની મદદ વગર અંગ્રેજી કેળવણી પહેલેથીજ આપવામાં આવે છે અને એ શાળાના પરીણમે એ પદ્ધતિનું ઉચ્ચગીપણું સાબીત કરે છે; કારણ કે મને જણાયું હતું કે ગ્રીનોએ વ્યવાહર અંગ્રેજીનું સંગીન જ્ઞાન સંપાદન કયું હતું અને સવાલો ઘણી ચંચળાઇ અને ઝડપથી સમજી શકતા હતા.

જે કે આ નીશાળ એક ખાનગી માલેકીની છે તે છતાં મને માલમ પડ્યું હતું કે તેના અધીકારીઓ પૈસા કમાવા કરતાં એ શાળાનું ઉચ્ચગીપણું વધારવા માટે વધુ કાળજીમંદ હતા.”

મુખીન્ટેન્ડન્ટ ઓફ એડ્ડ સ્કુલ્સનો અભીપ્રાય:—

“મીં બનાજી અને મીં કુતારને આ શાળાનો કારોબાર ઉત્સાહ અને અંકુશથી ચલાવવા માટે ધન્યવાદ ધરે છે.

સરસ્વતી મંદીર કે જ્યાં આ શાળાનું રથાન છે, તે એક સુંદર, પીશાળ અને હવા ઉગ્મશવાલું મકાન છે, કે જ્યાં એક શાળા માટે જરૂરની લગભગ દરેક સામગ્રીઓ હાજર છે. મારે જણાવવું જોઈએ કે સામાન્ય રીતે શીક્ષણ તેમજ કેળવણીને લગતી દરેક બાબદોમાં ઘણાક આપકારદાયક સુધારા વધારા પ્રાપ્તિ માલમ પડે છે.”

યુનીવર્સીટીની જોઈંટ બોર્ડના પ્રતીનીધીઓ શું કહે છે?

“આ નીશાળના પ્રીન્સીપલો લાંબા વખતના અનુભવી શીક્ષકો અને મોલાદાર ગ્રહસ્થો છે. તેઓનો ઉત્સાહ તથા પ્રતીષ્ઠા અને શીક્ષણનો બહોળો અનુભવ તેમજ ખાતુ શીક્ષકોનો ફરજ તરફનો બક્ષીભાવ એ શાળાની એક મીરાસ ગણી શકાય. અમે ધારીએ છીએ કે એ શાળા ઘણીજ કુશળ-તાથી ભવીષ્યમાં ચલાવવામાં આવશે.

મુખ્યમાં જવલેજ દેખાતી એક ખાસ ખુબી, આ સ્કુલના સંબંધમાં અમે જોઈ તે એ છે કે એ સ્કુલનું મકાન હવા ઉગ્મશવાલું અને સ્કુલને લાયકનું ખાસ બંધાવવામાં આવ્યું છે.”

